

L. D. B. V.

LEMMATA
MEDICA,

SVB PRÆSIDIO

GEORGII VVOLEFGANGI
VVEDELII,

HÆREDITARII in *Schwartzk*/

MEDICINÆ DOCTORIS, COMITIS PALATINI
CÆSAREI, CONSILIARII ET ARCHIATRI
DVCALIS SAXONICI, THEORETICES
PROFESSORIS ORDINARI,

PATRONI, PRÆCEPTORIS ET PROMOTORIS SVI
OMNI PIETATIS ET HONORIS CVLTVÆTATEM PROSEQVENDI,
PVBLICÆ PHILIATRORVM DISQVISIONI
SVBIECTA

^a
NICOL. CHRISTOPH. BEZOLDO,

Rotenburgo - Franco,

IN AVDITORIO MEDICO,

Horis antemeridianis consuetis,

A. D. *Januar. Anno MDCXCIX.*

JENÆ

TYPIS CHRISTOPHO I KREBSII.

DEO,

PATRIÆ

&

PROXIMO.

I. N. I.

LEMMATA MEDICA.

§. I.

Naturæ quocunque modo afflictæ omni modo possibili, ad eius ductum ac normam, ferendæ suppetiæ.

2. Medicus naturæ minister, medicina naturæ sacrarium, subsidium & stabilimentum est.

3. Nec homo carere medicina, nec sui ipsius, sibi relictus, medicus esse proprio nutu & ductu potest.

4. Posita machinæ vitalis, eiusque partium integritate, in qualitate, quantitate & motu debito fundata, ponitur sanitas.

A 2

5. Sa-

5. Sanitas, corporis summum bonum, e rerum naturalium constituentium integritate & libertate resultat.

6. Machinam corpoream aëtuat & mouet anima mediantibus spiritibus.

7. *Eunegoria* seu Temperies legitima, præcipuum sanitatis columen, in primis attendi a medico meretur.

8. Sanguis calidum, ferum humidum, elementa hominis, vtrumque vitam varie dispensat, & diuersa mixtura diuersum motum fortitur.

9. Quo alterato morbus fit & sanitas consistere nequit, merito investigandum & attendendum.

10. Facientibus singulis partibus,

bus, quæ ipsis facere incumbunt, sanum est corpus.

II. Facultates, spiritus & actiones habent suam sphaeram, lymbolismum, & praesidentia radicalia viscera, seu culinas.

12. Facultas est potentia prima, spiritus & organa secunda, illa efficiens, hæc instrumentalis.

13. In corpore humano intus vigilatur & extus.

14. Homo ut cogitet & ratiocinetur, utitur sensibus idearum exploratoribus & collectoribus.

15. Sensus externi internis struunt viam & praebent materiam quoad ideas, propter hos facti, & ad eos relati.

16. Omnis motus animalis fit stru-

Etura ætheris subtilis lucidi, impen-
si in spiritibus animalibus, & huc il-
luc directi.

17. Alteratio quælibet in corpo-
re humano eiusque partibus ad sta-
tum præternaturalem morbosa,
est.

18. Impotentia & alteratio mor-
bosa, seu læsio comparate ad indi-
viduum, speciem, totum, partes, ad
leges naturales geometricas seu
mechanicas æstimanda.

19. Ex quibus vivimus & nutri-
mur, ex iisdem quoque ægrotamus
& morimur.

20. Quæcunque partibus corpo-
ris alterationem, remoram pere-
grinam, vel noxam inferre queunt,
morbos inferunt.

21. Ma-

21. Machina humana diuersimode alterabilis tot causas agnoscit morbificas, quot alterantes intus & extra ipsam dantur.

22. Quodcunque in corpore occurrit morboſi, in toto, vel in parte, vtcunque explicetur, in humoribus eorumque modis inuenit vehiculum.

23. Distincti morbi distinctum statum machinae & viscerum supponunt, fixorum, rarefactorum, aliisque modis peccantium.

24. Sanguinis ^{κίνησις} & ^{σύστασις} vitata plurimorum morborum causae fiunt, & haec inde explicari queunt.

25. Dato vno inconuenienti morboſo, dantur plura in corpore, seu effectus & phaenomena non vna.

26. Deficientibus visceribus in officio suo male habet corpus, colliguntur succi vitiosi, & nidi struuntur morborum.

27. Quæ causæ sunt actionum in statu naturali, illæ & vitiatæ symptomatum.

28. Vitia sensuum vel organi vel spirituum culpa, causa vel in subiecto vel aliunde, fiunt.

29. Vt sensum & motum vnice dispensant spiritus, ita in quocunque illorum statu morbofo etiam quoad causas omnino ad hos respiciendum.

30. Semina morborum pro diuersis nidis varia excludunt symptomata.

31. Indicia sanitatis, morbi, causarum,

farum, subiecti, dicuntur signa seu phænomena.

32. Morbi & temperamenta debent per sua signa seu phænomena dignosci.

33. Inter alia signa spectanda etiam est vrina, & qualis sit s. n. & p. n.

34. Qualis coctio, talis vrina, quale serum & sanguis, talis vrina.

35. Vrina statum humidi, ventris infimi, facultatis naturalis testatur.

36. In motu & calore consistit vita.

37. Pulsus magis statum calidi, ventris medii, facultatis vitalis testatur.

B

38. Pul-

38. Pulsus principaliter e systole, seu constrictione expulsiua, adæquate ex diastole iudicandus.

39. Quæ nocent, docent, quærendo informamur.

40. Non solum nosse oportet morbum, sed & eius nidum, fomitem & producta.

41. Auguria medica curationis sunt pyxis nautica, ex agentis & patientis testimoniis probe inter se libratis capienda.

42. *Κεῖρας* est iudicium prognosticum, ex motibus naturæ, in morbis euentum respectiue inferens vel æstimans.

43. Excretionem quamcunque
mo-

moliente natura in febribus, vigilandum est medico.

44. In calidi, quo vivimus, & humidi, quo nutrimur, tutamine legitimo conseruatur sanitas.

45. Diætæ regimen, vnicuique ætati & indiuiduo proprium ac congruum, tum ordinandum, tum prosequendum.

46. In vsu rerum nonnaturalium omnium medio tutissimus ibis.

47. In vsu rerum nonnaturalium quarumcunque omnia illuc dirigenda, vt corpus maneat illæsum, læsura vitentur, vel corrigantur.

48. Læfioni cuicunque corporis suum ex affectionis modulo prudenter applicandum remedium.

49. Omnium morborum panacea & actionum famæque medici scutum est methodus medendi genuina.

50. Sanguis & serum, alique humores archeo onerosi vel incongrui, non vno modo & respectu educendi & dispellendi.

51. Archeus vniuersalis & particularis roborandus tum per se, tum si vndecunque vacillet grauius.

52. Roborant archeum non solum analeptica reliquis subordinata, sed & imprimis vrgent periculo debita.

53. Quæ manu expediri vel instrumentis queunt, tum per se, tum in subsidium reliquorum sunt necessaria.

54. Chi-

54. Chirurgiæ officium:

Ignem, manu, ferro, mediisque sa-
lubribus extus

Colligo, conformo, diuido mem-
bra, traho.

55. Medicamentorum vires ex
qualitatibus penitus eruendæ, & ad
experientiæ normam hinc pruden-
ter applicandæ.

56. Proportio inter calidum in-
natum medicamentorum & cali-
dum innatum humanum ex modis
materiæ & effectibus iudicanda.

57. Pro diuersa locatione, textu-
ra, figuratione, & sic qualitate parti-
cularum, diuersimode etiam exte-
rius afficiuntur a medicamentis
partes.

58. Parietes, pori, humores pro
usu indicantium varie remediis con-
gruis componi, laxari, adstringi
&c. postulant.

59. Indicationi specificæ, tempe-
riei itidem & poris, morbisque hinc
partium specificis consultius spe-
cifica assignantur medicamenta.

60. Archeo particulari partium
organicarum, mediante uniuersali,
succurrunt actionem eiusdem de-
terminantia.

61. Purgantia & vomitoria me-
dicamenta uniuersalia, & inter hæc
magis actiua, provide feligenda
& applicanda.

62. Bilis, pituita, & onerosa
alia corrigi nescia, per vias publi-
cas

cas, quo vergunt & licet, exturbanda.

63. Nimum magis offendit, quam parum, medio tutissimus ibis.

64. Et extra culinas viscerum, primasque & extimas vias, sanguinis & feri vndæ varie moderandæ.

65. Pro indicationum modulo modo freno coërcenda natura, modo stimulo excitanda & confortanda.

66. Ars naturam tum aliis modis exquirat, tum in expromendis viribus & *εγχειρήσας* debita medicamentorum.

67. Pharmacia materiam medicam

dicantur *συνεσις* & *Διαισις*, tum mix-
tione artificiosa vsibus corporis
aptat.

68. *Σύνεσις* vniendo, & *Διαισις*,
separando vtilia ab inutilibus, fit
vel confectione particularum
grossiori, vel igne, vel menſtruo.

69. Mixtio artificiosa concin-
na combinatione mole & virtu-
te ſimilium abſoluitur.

F I N I S.

